

Среда
27 апреля 2022 года
№ 38 (485)

Харьковская городская газета

ХАРЬКОВСКИЯ ИЗВѢСТІЯ

Основана в 1817 году

ПОДВИГ НАЦИИ ГЕРОЕВ

В ЭТОМ ГОДУ УКРАИНА ОТМЕЧАЕТ 36-Ю ГОДОВЩИНУ АВАРИИ НА ЧЕРНОБЫЛЬСКОЙ АЭС, КРУПНЕЙШЕЙ В ИСТОРИИ ЯДЕРНОЙ ЭНЕРГЕТИКИ. 26 АПРЕЛЯ, В МЕЖДУНАРОДНЫЙ ДЕНЬ ПАМЯТИ ЖЕРТВ ТРАГЕДИИ ХАРЬКОВСКИЙ ГОРОДСКОЙ ГОЛОВА ИГОРЬ ТЕРЕХОВ ОБРАТИЛСЯ К ХАРЬКОВЧАНАМ

ДОРОГИЕ ХАРЬКОВЧАНЕ! УВАЖАЕМЫЕ ЧЕРНОБЫЛЬЦЫ!

Сегодня мы вспоминаем одну из самых страшных техногенных катастроф и в первую очередь людей, которые с ней связаны. Работников ЧАЭС, которые столкнулись с трагедией мирового масштаба и первыми приняли на себя удар, пожарных, которые выехали тушить свой последний в жизни пожар. Ликвидаторов всех волн, спасших миллионы жизней ценой своей, их родных, которые потеряли самых дорогих сердцу людей. Жителей Припяти, вынужденных покинуть свой дом. Все эти молодые семьи, оставившие молодой город, а вместе с ним свои планы и надежды.

Мы вспоминаем о врачах, которые столкнулись со страшным недугом, спасали, лечили, поддерживали, боролись за жизни людей. Женщинах,

которые не остались в стороне от чужой беды и поехали помогать обустраивать быт ликвидаторов. Мы чтим и уважаем ученых, которые применили все свои знания и опыт, чтобы не дать разрастись этой катастрофе.

Каждый из вас достоин отдельной книги, памятника и вечной благодарности потомков. Нет ничего ценнее подвига человека, на примере которого выросла смелая, сильная, а главное — неравнодушная нация. Сегодня многие чернобыльцы сплотились со своим народом в едином порыве — защитить родную страну.

Спасибо вам за все! Низкий поклон и безграничное уважение. Ваш подвиг никогда не будет забыт. Подвиг человека, подвиг нации героев!

НЕСОКРУШИМЫЙ НАРОД САМОЙ СМЕЛОЙ СТРАНЫ

БЛАГОДАРЯ ХРАБРОСТИ, МУДРОСТИ НАШИХ ЗАЩИТНИКОВ, БЛАГОДАРЯ СМЕЛОСТИ ВСЕХ УКРАИНЦЕВ, ВСЕХ УКРАИНОК, НАШЕ ГОСУДАРСТВО — ЭТО НАСТОЯЩИЙ СИМВОЛ БОРЬБЫ ЗА СВОБОДУ, ЗАЯВИЛ ПРЕЗИДЕНТ УКРАИНЫ ВЛАДИМИР ЗЕЛЕНСКИЙ

Глава государства подчеркнул, что именно в Украине сейчас решается судьба Европы, судьба глобальной безопасности, судьба демократической системы.

— 24 февраля большинство в мире даже не верили, что мы выстоим больше недели. Кое-кто говорил — три дня. Еще месяц назад приходилось убеждать разные государства, что ставка на Украину — выигрышная. А теперь... Теперь все это знают. За два месяца боевых действий 9 тысяч 781 защитник Украины был отмечен государственными наградами. Звание Героя Украины присвоено 142 нашим защитникам. Украинцы и украинки проявили массовую готовность защищать Украину. Любого возраста, любого имущественного положения, с любым образованием. Эта война стала по-настоящему народной для Украины и показала, что на всей нашей территории — от востока до запада, от севера до юга — украинская идея одинаково сильная, одинаково всенародная. Уже удалось деоккупировать 931 населенный пункт. Еще многие города и об-

щины находятся под временным контролем российской армии. Но я не сомневаюсь, что это лишь вопрос времени, когда мы освободим нашу землю. Мы уже сейчас формируем необходимую базу для восстановления Украины. Это международные договоренности разного уровня, это создание специальных фондов для восстановления нашего государства.

Сегодня, когда начался третий месяц нашего сопротивления, — всех в Украине беспокоит вопрос о мире. О том, когда это все закончится. О том, когда и что может стать победой для Украины. На этот вопрос одновременно и есть, и нет простого ответа. Когда будет победа, ее ощутит каждый. Когда придет мир, его увидит каждый. Но чтобы это произошло — и произошло быстрее — мы должны думать каждый день о том, как сделать пребывание оккупантов на

нашей земле еще более невыносимым. Украина готова к миру. Была готова и тогда, когда война продолжалась на Донбассе. Готова и сейчас, когда российское вторжение стало полномасштабным. Но чтобы Россия искала мир, каждый украинец и украинка должны бороться. Должны защищать свободу. Потому что каждый день борьбы сейчас — это плюс годы и годы мирной жизни после этой войны. После нашей победы.

ЗЛО ДОЛЖНО БЫТЬ НАКАЗУЕМО

Руководитель Офиса Президента Украины Андрей Ермак провел совещание, посвященное вопросу привлечения к ответственности российских военных преступников, которые совершили и продолжают совершать преступления на территории Украины.

Глава Офиса Президента напомнил, что в нашей стране сформирована мощная команда юристов, которая готовит иски в международные суды. Вместе с тем, по словам Андрея Ермака, необходимо создать систему для выявления всех этих преступников и получения необходимой информации о них.

В частности, уже создана так называемая Книга палачей — сборник сведений о каждом российском военном преступнике, причастном к зверствам на территории Украины.

— Главная цель, как об этом много раз говорил Президент Владимир Зеленский, и это, я думаю, сегодня — мнение каждого украинца: каждый, кто совершил эти ужасные преступления на территории нашей страны, где бы он ни находился, должен понести наказание. Для этого будут привлечены все необходимые ресурсы как нашей страны, так зарубежных партнеров, которые очень поддерживают Украину в данном вопросе, — подчеркнул руководитель Офиса Главы государства.

ПОДАРИ РАДОСТЬ ДЕТЯМ

В Шевченковском районе Харькова для детей, которые на протяжении двух месяцев войны живут в приспособленных под укрытия помещениях, провели праздник.

К мероприятию присоединились аниматоры Центрального парка культуры и отдыха им. Горького, волонтеры областной организации «Общество Красного Креста Украины», организаций Help Kharkiv, U. Prava, «Сообщество неравнодушных «Дія», представители одной из охранных фирм и Главного управления Государственной налоговой службы в Харьковской области.

— Тридцать детей дошкольного и школьного возраста получили возможность принять участие в интересных конкурсах и развлечениях. Также для ребят привезли сладкие подарки, игрушки и продукты. А самое ценное, что передали участники мероприятия, — это свое внимание и заботу. Дети должны быть счастливы. Мы верим в нашу победу и искренне благодарим всех, кто ежедневно приближает ее на фронте и в тылу! — отметили в Администрации Шевченковского района.

ВЕРИМ В УКРАИНУ И ЕЕ ЗАЩИТНИКОВ

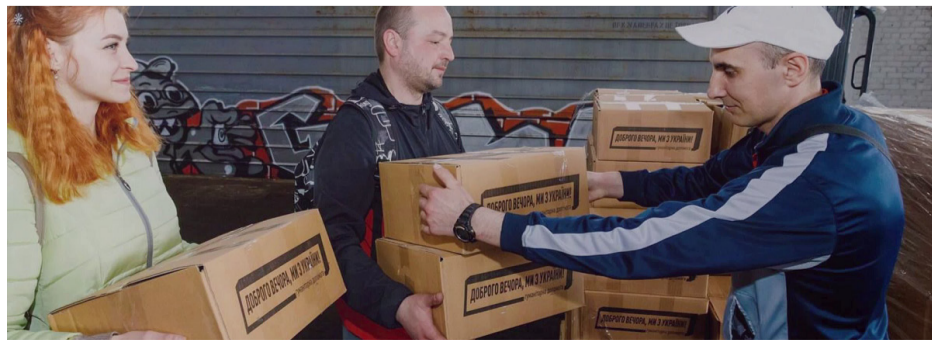
Харьков получил гуманитарную помощь и детские рисунки из Испании.

Эта страна не впервые оказывает гуманитарную помощь харьковчанам. На этот раз передали продукты питания и вещи первой необходимости, а также детские рисунки, которые отправят на фронт.

В Администрации Шевченковского района Харькова отметили, что это очередное свидетельство того, что желание

мира и победы для Украины объединяет всю Европу.

— Еще одно доказательство того, что в украинских воинов-защитников верят не только наши ученики, которые передают рисунки солдатам, но и маленькие испанцы. Надеемся, что вскоре война закончится, и эти дети смогут посетить Харьков.

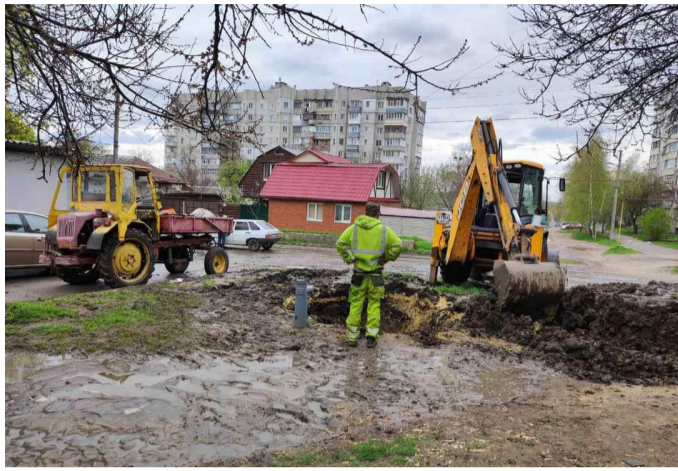

ВОДА БЕЗ ПЕРЕБОЕВ

ЗА НЕДЕЛЮ В ХАРЬКОВЕ УСТРАНИЛИ БОЛЕЕ 30 ПОРЫВОВ НА ВОДОВОДАХ, ВОССТАНОВИЛИ 40 СМОТРОВЫХ КОЛОДЦЕВ И 12 ВОДРАЗБОРНЫХ КОЛОНОК

В КП «Харьковводоканал» Департамента по вопросам обеспечения жизнедеятельности города ХГС сообщили, ремонтные бригады комплекса «Харьковводоснабжение» продолжают восстанавливать подачу воды во всех районах Харькова.

— 25 апреля, к работам по восстановлению водоснабжения были подключены 18 аварийных бригад. Земляные работы начаты на шести водоводах различного диаметра. Рабочие меняют технически изношенную запорную арматуру и ремонтируют смотровые колодцы. При ремонтах порывов на водопроводных сетях, которые возникают из-за обстрелов и взрывов, рабочие не только перекаладыва-

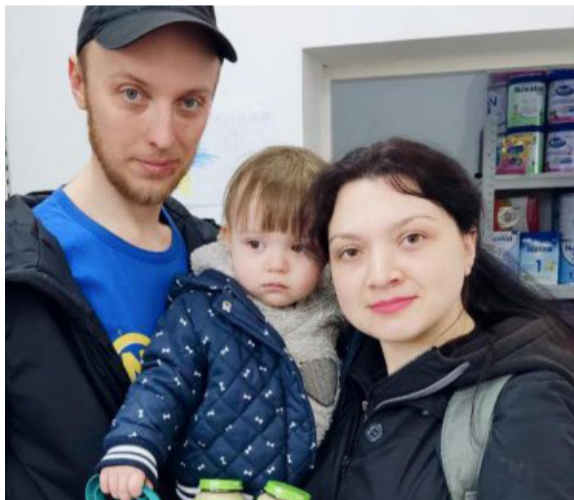
ют аварийные участки водоводов, но и ставят новую запорно-регулирующую арматуру взамен технически изношенной. Главная задача — обеспечить надежную работу оборудования и бесперебойную подачу воды в дома харьковчан, — сообщил заме-

ститель генерального директора — директор Комплекса «Харьковводоснабжение» КП «Харьковводоканал» Владлен Волков.

ПРОДОЛЖАЕМ ПОМОГАТЬ ХАРЬКОВЧАНАМ

С 16 по 22 апреля Молодежный совет при Харьковском городском голове принял груз из Львова от организации Support for Ukraine in Europe, лекарства и продовольственные товары от организации Stand with Ukraine in Norway и благотворительного фонда «Непокоренная Украина». Также финансовая помощь поступила из США, а средства гигиены и корма для животных — из Андорры.

В Молодежном совете рассказали, что за это время нуждающимся было роздано 20 тыс. буханок хлеба и 15 тыс. консервов, более 10 тыс. продуктовых пакетов, выполнены 1760 заявок на детское питание и 4200 запросов на продовольственные наборы. Кроме того, в Молодежном совете получили детское питание и товары от Харьковского городского совета и Харьковского го-

родского головы Игоря Терехова, компании DevPace и Дианы Марьян, а также пасхальные куличи от благотворительных фондов и волонтеров.

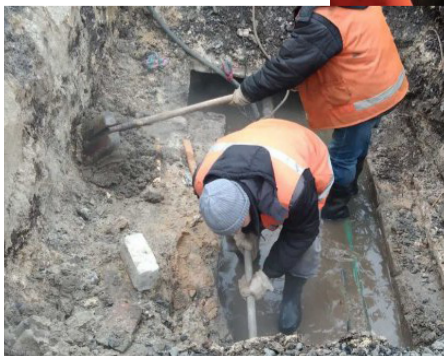
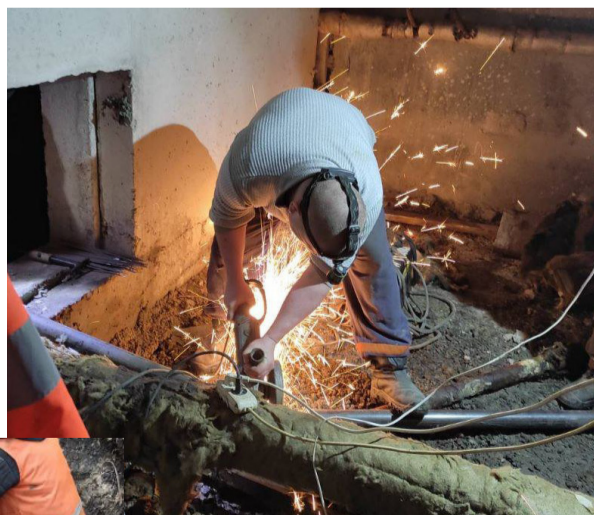
— Отдельное спасибо крутым волонтерам, которые почти каждый день самостоятельно доставляют нам детское питание, подгузники, одежду и многое другое. Также теперь коммунальщики и волонтеры смогут передвигаться по городу на новых велосипедах, которые на днях поступили в Харьков благодаря Виктору Загребе и компании «ORESUND: транспортные решения» (Ивано-Франковская область). Мы выражаем самые теплые слова благодарности всем, кто помогает нам и нашим смелым горожанам! — отметили в Молодежном совете.

ВОПРЕКИ ВОЕННЫМ УСЛОВИЯМ

КП «Харьковские тепловые сети» Департамента по вопросам обеспечения жизнедеятельности города ХГС продолжают работать в условиях войны. Работы ведутся во всех районах Харькова.

В частности, на днях бригады устранили дефект централизованного отопления на ул. Шекспира и ул. Клочковской, провели перекладку трубопровода централизованного отопления и горячего водоснабжения на бул. Юрьева, осуществили монтаж трубы и переходов в тепловой камере, а также заменили трубопровод на ул. Академика Павлова.

Кроме того, коммунальные службы благоустраивают дворы и убирают завалы.

— Продолжаются традиционные весенние работы. Коммунальщики готовят клумбы для высадки цветов, ликвидируют последствия вражеских обстрелов. С работой успешно справляются, привнося свой вклад в приближение победы, — отметили в Администрации Московского района Харькова.

ГОРОД, РОЖДАЮЩИЙ ГЕНИЕВ

Харьковские школьники продолжают успешно представлять город на интеллектуальных соревнованиях.

Учащийся Харьковской общеобразовательной школы № 10 Даниил Красников стал финалистом национальной Олимпиады гениев 2022 года («GENIUS Olympiad Ukraine») от Малой академии наук Украины.

Даниил Красников представил работу в номинации «Наука. Качество окружающей среды», сообщили в Администрации Основьянского района Харькова.

«GENIUS Olympiad Ukraine» — первая в мире лицензионная национальная Олимпиада гениев, которая является единственным отбором участников из Украины в «GENIUS Olympiad Global».

КАК ОФОРМИТЬ СТАТУС ВПЛ ЧЕРЕЗ «ДИЮ»

В Центре предоставления административных услуг города Харькова Департамента административных услуг и потребительского рынка ХГС дали разъяснения по самым распространенным вопросам об услуге для внутренне перемещенных лиц в приложении «Дія».

◆ Первое — для украинцев за границей действуют пособия от тех стран, в которые они переехали. Внутренне перемещенное лицо — человек, изменивший временное место жительства внутри страны.

◆ Второе — заявление в «Дії» обрабатывается несколько дней, после этого справка появится в приложении рядом с другими цифровыми документами, а выплаты начислятся, как только «Ощадбанк» по представлению Минсоцполитики перечислит средства в банк заявителя.

◆ Третье — чтобы получить статус ВПЛ, в приложении «Дія» должна отобразиться карта налогоплательщика и один из паспортов (ID-карта или заграничный биометрический паспорт).

◆ Четвертое — в приложении можно получить комплексную услугу — получение статуса ВПЛ и выплаты. Если у человека уже есть справка ВПЛ, тогда для оформления помощи необходимо обратиться в Центр предоставления административных услуг в других районах/регионах, кроме города Харькова.

◆ Пятое — если гражданину не удалось с первого раза подать заявку в «Дію», то это связано с большой нагрузкой на государственные реестры, и услугой следует воспользоваться позже.

По интересующим вопросам можно обратиться в службу поддержки «Дії» или написать в соцсетях: <https://www.facebook.com/mintsyfra>.

ВІД БАТЬКА ЧИ ВІД МАТЕРІ

ГЕНЕТИКА — ОДНА З НАЙБІЛЬШ ЗАГАДКОВИХ І ЦІКАВИХ НАУК. ЗВИЧАЙНО, ДИТИНА УСПАДКОВУЄ ГЕНИ ОБОХ БАТЬКІВ, АЛЕ ДЕЯКІ ДОМІНУЮЧІ РИСИ ВОНА ВІЗЬМЕ САМЕ ВІД БАТЬКА — ЯК ХОРОШІ, ТАК І НЕ ДУЖЕ

Що ж передається генетично дитині від матері, а що від батька

◆ Захворювання серця

За результатами досліджень, які проводили вчені Університету Лестера, чоловіки-носії певного типу хромосоми, майже на 50% частіше схильні до захворювань, вражаючих коронарну артерію (стан, що характеризується зменшенням доставки кисню в серце). І ця особливість може передаватися синам.

◆ Психічні розлади

Серед психічних розладів, які передаються від чоловіків до дітей — шизофренія і СДУГ. З віком батька ризик підвищується, оскільки з роками ДНК чоловіка мутує. Що стосується жінок, то вони народжуються з певним набором яйцеклітин, а їх ДНК не змінюється протягом усього життя. «Батьки в чотири рази частіше мають нові мутації в ДНК, тому що вони продовжують

виробляти нову сперму по мірі старіння».

◆ Криві зуби

Чоловічі гени, що відповідають за зуби і форму щелепи, сильніші, ніж жіночі. Від батька дитина може отримати не тільки криві зуби, але і тонку емаль.

◆ Проблеми з дітонародженням

Вчені стверджують, що низька якість сперми може бути генетичною проблемою. Якщо дитина народилася в результаті ЕКО, то, швидше за все, теж буде страждати від безпліддя.

◆ Стать дитини

Прогноз можна зробити, вивчивши генеалогічне древо батька. У разі, якщо сперма несе Х-хромосому, то з'єднавшись з Х-хромосою матері — буде дівчинка. А якщо в спермі закладена Y-хромосома — хлопчик. Дослідники припускають, що ще не виявлений ген

відповідає за визначення того, як хромосоми X і Y розподіляються по спермі батька.

◆ Колір очей дитини

Оскільки чоловічі гени домінують над жіночими, риси обличчя і колір очей, швидше за все, будуть такими ж, як у батька.

◆ Зріст дитини

Зріст багато в чому залежить від батьківських генів. У високих батьків народжуються високі діти.

◆ А що з інтелектом?

Інтелект від батька до сина не передається. Тобто, якщо батько геній, то його син 100% не успадкує цих генів.

Ідіотизм від батька до сина не передається. Якщо батько — повний кретин, то його син таким не буде. (Тут природа вчинила мудро).

Інтелект від батька генетично передається тільки дочці. І то наполовину.

Успадкувати інтелект чоловік може тільки від своєї матері, який вона, в свою чергу, успадкувала від свого батька.

Дочки геніїв будуть рівно наполовину розумними, як їхні батьки, але їхні сини будуть геніями. Якщо їх батько тупий, то дочки в два рази будуть менше тупими, ніж їхні батьки. Тому геніальних жінок дуже мало, як, втім, і стовідсоткових ідіоток. Зате чоловіків-геніїв і чоловіків-йолопів дуже багато.

◆ Тож чоловікам слід знати

Щоб спрогнозувати розумові здібності свого сина, подивіться на батька своєї дружини (якщо він академік, то ваш син теж буде розумним).

Донька отримає половину твого розуму. Але і половину твоєї дурості. За інтелектом вона буде ближче до тебе. Її син отримає всі твої розумові здібності. Хочеш розумне покоління — мрій про онука від дочки. Твої розумові здібності від мами, а вірніше від дідуся.

◆ Висновки для жінок

Твій син по розуму — копія твого батька, і ляяти його «ти такий же тупий, як твій батько» — не зовсім вірно. Треба говорити, «ти такий же тупий, як твій дід».

Твоя дочка по вихованню буде як ти, але по розуму як її батько. Її ж сини будуть копіями твого чоловіка.

ОСОБЛИВОСТІ ТІЛА, ЯКИМИ ВОЛОДІЮТЬ ОДИНИЦІ

Кожна людина унікальна, причому іноді більше, ніж нам здається. Нехай ми й маємо однакову кількість кінцівок і подібні риси, іноді непримітні дрібниці видають у нас «людину X».

Отож, до вашої уваги незвичайні особливості людського тіла, на які ми рідко звертаємо увагу. Можливо, ви маєте якісь із них, але ніколи не замислювалися про це?

◆ ВІДСУТНІ ЗУБИ МУДРОСТІ

Є такі щасливі люди, у яких зуби мудрості відсутні частково або повністю. Все з-за того, що у них немає ніякої необхідності. Така мутація відбулася вже давно і потихеньку завойовує людство. У деяких етнічних груп ця аномалія зустрічається частіше, ніж у інших.

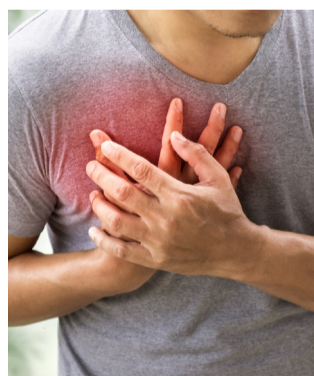
◆ СЕРЦЕ ЗНАХОДИТЬСЯ ПРАВОРУЧ

Ця аномалія трапляється досить рідко і є вродженою. Велика частина серця у таких людей розташована в правій половині грудної клітки. До цих пір неясно, чому серце у ембріона на ранній стадії вагітності зміщується в праву частину грудної порожнини, а не в ліву, як у більшості людей.

◆ БЕЗПЕРЕРВНА ГОРИЗОНТАЛЬНА ЛІНІЯ НА ДОЛОНІ

Її можна виявити на руках тільки 1,5% жителів планети. Найчастіше ці люди страждають від синдрому Дауна. Така горизонтальна лінія присутня на чоловічій руці в два рази частіше, ніж на жіночій. Крім того, ця особливість більше поширена у азіатів і американських індіанців, ніж у інших етнічних груп.

◆ ЛІНІЇ В ЦЕНТРІ ДОЛОНІ ПЕРЕТІНАЮТЬСЯ, СТВОРЮЮЧИ БУКВУ Х

Ось таким чином лінії розташовані тільки у 3% населення планети. Багато вірять, що це характеризує людину як сильну і вольову особистість.

Також унікальними вас робить наступне:

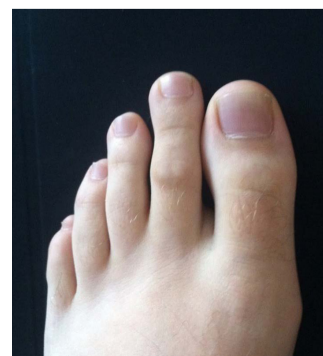
◆ Якщо на пальцях у вас тільки дуги
Дуги на всіх десяти пальцях — дуже велика рідкість. Це може свідчити про те, що у вас дуже неговіркий і впертий характер. Думку інших, ви не сприймаєте всерйоз. Невдачі та поразки вас не зупиняють. Ви завжди рветесь в лідери.

◆ Якщо ви схрещуєте пальці на руках унікальним чином

◆ Якщо другий палець на нозі довший ніж перший

Він називається «палець Мортон» — по імені американського хірурга-ортопеда Дадлі Джо Мортон, який першим описав це явище. Таку аномалію також називають «грецької стопою».

Ця деформація в свій час стала еталоном краси у стародавніх греків.

◆ Якщо у вас зелені очі, як і у 8% населення Землі
◆ Якщо у вас натуральний світлий відтінок волосся

У багатьох дітей світле волосся, але тільки у 2–16% людей на планеті такий відтінок зберігається в зрілому віці. У більшості волосся з часом темніє.

◆ Якщо у вас від природи рудий колір волосся

На жаль, це велика рідкість. Згідно зі статистикою, лише 1–2% населення планети мають руде волосся. На думку вчених, через 100 років рудоволосі люди можуть взагалі зникнути.

◆ Якщо ви володар кучерів, як і 11% жителів нашої планети

ЗВІДКИ БЕРУТЬСЯ РАЗГІЛЬДЯІ...

ВИ ПОМІЧАЛИ, ЩО У БАТЬКІВ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ СТРОГО І ВИМОГЛИВО, ВОНИ ВИРОСТАЮТЬ ВІДПОВІДАЛЬНИМИ, САМОСТІЙНИМИ І БАГАТО ЧОГО ДОСЯГАЮТЬ В ЖИТТІ? А У ТИХ, ХТО БАЛУЄ НАЩАДКІВ, ВОНИ СТАЮТЬ ШАЛАПУТАМИ?

Із спогадів однієї психологині. У знайомих ріс син. Бог не обділив хлопця зовнішністю, від дівчат не було відбою. Поки він ріс, батьки давали йому все, що могли. Вони вибилися в люди, стали заможними, тому нічого не шкодували для синочка. Мовляв, «ми в своїй молодості нічого не мали, так нехай дитина росте в достатку». Машина? Будь ласка! Наробив ігрових боргів? Батьки насварили, але заплатили. Захотів поїхати відпочивати на екзотичні острови? Їдь, синку. В інститут хлопець не пішов, лінь було готуватися. Довелося заплатити. Але він його не закінчив, пішов звідти. Одружився і незабаром розлучився. Батьківських надій поки не виправдав. Хоча, може, виправиться, адже молодий ще?

У інших знайомих аналогічна історія. Син — непоганий хлопець, спортсмен. Батьки ні в чому йому не відмовляли: купили квартиру, машину, брали з собою в подорожі. Хлопець закінчив вуз, але все ніяк не схаменеться. Батьки мріють, щоб він зайнявся якоюсь справою. Не тут-то було. Він постійно змінює сфери діяльності. Закрутив бізнес, батьки були щасливі — нарешті син встане на ноги. Але ні з того ні з сього він все кинув і загорівся творчою роботою. І так весь час: щось починає, але, не встигнувши отримати серйозних результатів, кидає. До того ж досі не одружився. Міняє дівчат, але серйозних стосунків поки не мав...

А ось інші приклади. Доньку моїх родичів ростили в любові. Але особливих можливостей балувати не було, тоді були важкі дев'яності, тому батьки намагалися привчати дівчинку до самостійності і відповідальності. У старших класах школи вона вже підробляла прибиральницею в бібліотеці, розносила пошту. До навчання ставилася відповідально, розуміла, що від цього залежить її майбутнє. Сама вступила до університету, закінчила його з відзнакою. Після університету її відразу взяли на роботу в велику престижну фірму. Вона стала дуже добре заробляти. Незабаром вийшла заміж, народила дітей.

І таких випадків теж чимало. Коли батьки особливо не балують дітей, а намагаються прищепити їм навички самостійного життя, діти стають більш успішними.

Батьківські суворість і вимогливість корисні для дітей. Звичайно, мова не йде про таку «суворість», яка завдає дитині тілесні та психологічні травми. Я говорю про нормальну батьківську любов і прийняття. Вони необхідні будь-якій дитині, щоб вона росла сильною і впевненою в собі.

Але любов повинна бути розумною. Треба не сююкатись і не потурати своєму чаду, а розуміти, що ти повинен виховати з нього самостійну особистість. Люблячі батьки повинні навчити дитину керувати своїм життям, ставитися до нього усвідомлено і відповідально.

▶ ХЛОПЧИКАМ ПОТРІБНА ЧОЛОВІЧА СТРОГІСТЬ

Розумна строгість особливо потрібна хлопцям. Адже раніше як було? У стародавніх племенах існував обряд посвячення в чоловіки. Після досягнення підліткового віку чоловіки племені забирали хлопчиків і починали вчити їх всьому, що знадобиться в дорослому житті: як полювати, як долати труднощі і небезпеки. Хлопчаки переносили біль, проходили через різні випробування. Старші наставники робили з них справжніх чоловіків, відповідальних за свої сім'ї і за все плем'я.

Нарешті батьки отримали можливість балувати своїх діточок. Особливо це проявляється у випадках, коли мати ростить сина одна (а таких сімей зараз чимало). Вона часто не може бути суворою до дитини, адже підсвідомо відчуває за собою провину, що ростить її

в неповній сім'ї. Ось і намагається компенсувати турботою і потуранням.

От і виходять інфантильні «ботаніки», що ховаються під маминою спідницею, тому що там тепло і зручно. Або інший варіант — егоїсти, які не здатні побудувати своє сімейне життя. Як тільки там з'являються найменші труднощі, вони пасують і тікають до матері. Адже вона і обслужить, і пожаліє.

▶ А ЯК ЗА КОРДОНОМ?

У Європі батьки прагнуть швидко зробити дітей самостійними. Коли ті закінчують школу, їх відділяють, купують їм стартове житло, щоб вони жили окремо. Або дорослі діти починають працювати, шаб арендувати квартиру.

Ось ще хороший спосіб привчити сина до відповідальності — відправити його вчитися в інше місто (або іншу країну). Коли людина повинна сама організувати своє життя і піклуватися про себе, вона швидко дорослішає і стає самостійною.

Батьківська любов необхідна, це навіть не обговорюється. Але вона повинна бути розумною. Батьки зобов'язані дивитися вперед, щоб поставити дітей на ноги і навчити їх будувати доросле самостійне життя.

▶ ЯК ПРАЦЮЄ МЕХАНІЗМ ВИХОВАННЯ

У питаннях виховання дітей підходи батьків різняться. Хтось вважає, що його дитині дозволено все і навіть більше, інші, навпаки, у всьому її обмежують, треті намагаються вибудувати дружні стосунки. А четверті взагалі замінюють виховання дитини її транспортуванням в черговий гурток і школу, і вважають, що цього цілком достатньо для розвитку гармонійної особистості.

У яких же батьків виходить виростити дитину зі зразковою поведінкою.

▶ БАТЬКИ З АВТОРИТАРНИМ СТИЛЕМ ВИХОВАННЯ

Рейтинг батьків, діти яких ніколи не поведуться погано, очолюють, звичайно ж, мами з авторитарним стилем управління.

Чому мами? Тати в таких сім'ях або змирилися зі своєю долею «підкаблучника», або просто відсутні.

У будь-якому випадку вихованням надмірно слухняних дітей займаються в основному мами.

Діти таких мам прекрасно знають, як треба себе поводити, тому правил поведінки не порушують. Спалахи самостійності і боротьби за свої права, звичайно, трапляються, але жорстко придушуються авторитетом мами.

Адже вона, як мама, завжди знає, як краще — проживає своє життя, проживе і твоє.

І що найголовніше, ці авторитарні установки так глибоко проникають у свідомість дитини, що навіть, ставши дорослою, вона не може дозволити собі поводитися «погано» і відійти від маминих стандартів, закладених глибоко в підсвідомості.

▶ БАТЬКИ З ФРАНЦУЗЬКИМ СТИЛЕМ ВИХОВАННЯ

Для даного типу виховання характерна відносна свобода. Вона виражається, як правило, в тому, що батькам лінь виховувати дитину — вона в принципі надана сама собі: може займатися своїми справами, пустувати в міру, стрибати, бігати, вдаритися, розбити ніс до крові. За хороші вчинки заохочення від таких батьків не дочекаєшся, зате, якщо зробити щось нехороше, батьки про тебе моментально згадають і приймуть відповідні заходи.

Як не дивно, цей спосіб виховання працює. Діти ростуть слухняними і намагаються поводитися в більшості випадків добре. Напевно, тому що знають, чим загрожує батьківський гнів.

▶ БАТЬКИ-НАСТАВНИКИ

Батьки-наставники точно знають, як поводитися з дітьми. «Так» в них завжди так, а «ні» означає ні.

Наставники — це щось середнє між авторитарним типом та французьким, але без перегинів у бік все заборонити або дозволити, а тоді при нагоді покарати.

Для таких батьків характерна послідовність: за проступком слідує роз'яснення або, якщо знадобиться, покарання, а хороше незмінно заохочується.

Існує якийсь звід правил, які не можна порушувати, а батько має чітку позицію і не змінює її на догоду дитині. Завдяки цьому у дітей формуються уявлення про те, що добре, а що погано, і що буде, якщо в голову спаде порушити правила. При цьому подібна батьківська позиція не обмежує ні прав дитини, ні його особистого простору.

Просто в такій сім'ї присутня ієрархія: зрозуміло, хто тут батько і хто задає тон, а хто дитина, яка в силу свого віку повинна слухатися.

Всі інші типи батьків особливих успіхів у вихованні підростаючого покоління зазвичай не досягають. А це:

◆ батьки-друзі (або «небатьки»), які націлені на встановлення виключно дружніх (панібратських) відносин з дітьми;

◆ батьки-водії, які зосереджені в основному на тому, щоб доставляти дитину з пункту А в пункт Б, при цьому не займаючись вихованням в принципі;

◆ батьки-розвивачі, заціклені на ранньому розвитку і всебічному поглинанні знань;

◆ батьки-блогери, завдання яких зводиться до ведення сторінок у «Інстаграмі» і викладання фоток у форматі «щаслива дружина і мати».

ІХАТИ ЧИ НЕ ІХАТИ: п'ять міфів про евакуацію

ЦЬОГОРІЧНЕ ВЕЛИКОДНЕ СВЯТО НЕ У ВСІХ УКРАЇНЦІВ ПРОЙШЛО ПІД ДАХОМ РІДНОЇ ОСЕЛІ. ДЕКІЛЬКА МІЛЬЙОНІВ НАШИХ СПІВВІТЧИЗНИКІВ СТАЛИ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМИ. НАТОМІСТЬ ВОНИ ОТРИМАЛИ ГОЛОВНЕ — ЗАХИЩЕНЕ ЖИТТЯ

Разом з тим, сотні тисяч українців — попри очевидну небезпеку — так і не наважилися залишити домівки і щодня піддаються ризику. Зупиняють людей упередження (часто — невинуваті) навколо евакуації.

Згадаємо п'ять найпоширеніших міфів, інформує сайт Мінреінтеграції.

1 *Міф перший: «Я цивільний — мене окупанти не зачеплять»*
На жаль, зачеплять. У цьому мусив переконатися увесь світ — на гіркому прикладі Бучі, Гостомеля, Ірпеня чи заблокованого Маріуполя. Будь-яка зустріч з російськими загарбниками є смертельно небезпечною для цивільних громадян.

Війна триває, тож назвати точну кількість жертв російських загарбників на окупованих територіях наразі неможливо. Лише на території звільненої Київської області у середині квітня виявили понад 1000 тіл мирних жителів. З близько 400 — у Бучі. У більшості — кульові поранення, тобто ворог вбивав людей навмистне.

2 *Міф другий: «Не так страшно: пересиджу в підвалі чи погребі»*
Досвід нинішньої війни щодня руйнує цей міф. Непристосований погріб чи підвал часто стають пасткою. Адже навіть у жилих кварталах ворог використовує ракети, авіацію, артилерію, реактивні системи залпового вогню. Смертельна зброя змінює все на своєму шляху. Згадайте, до прикладу, обласний драматичний театр в Маріуполі. Будинки чи підвали — далеко не найкращий прихисток.

«Внаслідок обстрілів у Новодружеську Северодонецького району сталося руйнування і займання низки будівель, зокрема, житлових будинків та господарчих споруд, — йдеться в одному з повідомлень ДСНС. — ...Більшість людей вже виїхали в безпечні міста, але деякі громадяни продовжують ховатися в підвалах».

На щастя, після того бомбардування надзвичайникам вдалося врятувати і евакуювати в безпечне місце кілька громадян. Їм, можна сказати, пощастило. Але такий шанс випадає далеко не кожному.

3 *Міф третій: «Евакуація — це великі витрати»*
Евакуація відбувається абсолютно безкоштовно на всіх етапах, починаючи від переміщення транспортом і закінчуючи розміщенням та харчуванням.

«Укрзалізниця» регулярно запускає безкоштовні евакуаційні поїзди з усіх «гарячих» регіонів України. У разі збільшення потоку призначаються додаткові.

Пасажирам радять стежити за оголошеннями на вокзалі. Можна вибиратися й самотужки — власним транспортом. Але в будь-якому разі — в гуманітарному коридорі, оголошеному владою.

На новому місці вам допоможуть із пошуком житла, отриманням грошової допомоги від держави та міжнародних партнерів, вирішать інші побутові проблеми.

Нагадаємо, ще з минулого місяця в Україні реалізується програма «Гроші, робота, житло». Відповідно до неї, держава розпочала виплати грошової щомісячної допомоги: кожному переселенцю — 2 тис. грн, кожній дитині або особі з інвалідністю — 3 тис. грн. Вона передбачає також працевлаштування і компенсацію комунальних витрат сім'ям, які приймають вимушено переміщених осіб (ВПО) у себе вдома.

Від вас вимагається одне — виїхати, а по прибуттю зареєструватися у місцевих органах ЦНАП. До речі, користувачам «Дії» і власникам ID-карток навіть ходити нікуди не потрібно.

4 *Міф четвертий: «Поселяють в «чистім» полі»*
Тих, хто потрапляє в РФ, можливо, й так. Українців же, котрі евакуювалися в безпечні регіони, розміщують у квартирах, гуртожитках, готелях, на базах відпочинку та інших пристосованих для життя приміщеннях. Умови поселення — максимально сприятливі.

Відразу на вокзалах діють тимчасові пункти прийому вимушених переселенців. Там можна знайти всю необхідну інформацію про свої подальші дії. В містах розгорнуті координаційні центри, де допоможуть не лише визначитися із житлом, а й за необхідності відразу підшукати роботу. Вирішувати житлову проблему переселенців України допомагають також закордонні партнери. За ініціативою польського уряду, днями у Львові відкрили перше контейнерне містечко для понад двох сотень внутрішньо переміщених осіб. Загалом Польща планує побудувати в Україні житло для 20 тис. внутрішніх переселенців.

5 *Міф п'ятий: «За теорією ймовірності мені не прилетить!»*
Насправді, якорем, що тримає таких людей, є несила перекопати самого себе покинути улюблену домівку, вазони, домашнє господарство тощо. Люди надто шкодують за всім, чого нажили і до чого звикли. Але випробувати долю не можна. За даними розвідки, станом на початок квітня ворог випустив по Україні понад 1,2 тис. балістичних та крилатих ракет різних типів. В середньому це понад 30 ракет за добу. Ризик того, що завтра «прилетить» саме до вас надзвичайний.

Скажімо, в Донецькій області, наприклад, найбільших руйнувань зазнав житловий фонд Маріуполя — 40–90%, Волноваської міської ВЦА — 75% та Ольгинської селищної ВЦА — 70%. Кому пощастило вижити — на невідомий час залишаються без води, газу та електрики. Аварійні бригади не мають змоги усунути пошкодження через постійні бойові дії. В таких умовах неможливо вижити навіть якщо вдасться залишитися живим.

Зараз головна задача мирного населення — берегти сили, здоров'я та життя в ім'я майбутнього: його ще доведеться відбудувати. Отже, у разі небезпеки ігнорувати заклик місцевої влади евакуюватись точно не можна.

Харківський міський голова Ігор Терехов закликав мешканців найнебезпечніших районів міста евакуюватись у безпечніші місця, де їх забезпечать усім необхідним. Передусім це стосується жителів Північної Салтівки, П'ятихаток та «Горизонту». Дуже прошу, ухваліть рішення зберегти своє життя. Ми вас вивеземо та поселимо у нормальні умови, — звернувся він до харків'ян.

ЖИЛЬЄ ДЛЯ БЕЖЕНЦЕВ. БЕСПЛАТНО

BOOKING.COM РАСШИРИЛ СПИСОК СТРАН, ГДЕ УКРАИНСКИЕ БЕЖЕНЦЫ МОГУТ ЖИТЬ БЕСПЛАТНО ИЛИ ПО СПЕЦТАРИФУ. РЕЧЬ ИДЕТ ОБ ИСПАНИИ, ФРАНЦИИ, ХОРВАТИИ И ДРУГИХ СТРАНАХ

Вместе с партнерами — владельцами объектов размещения — Booking предоставляет возможность бесплатно проживать или снимать с большими скидками жилье людям, вынужденно покинувшим Украину.

Апартаменты, которые предлагают тариф для беженцев из Украины, можно найти в специальном разделе.

«Мы предлагаем скидки от 50% или полностью бесплатное проживание, — объясняют в Booking. — Из-за технических ограничений окончательная цена бесплатных вариантов проживания на нашем сайте составляет 0,01 евро».

Специальный тариф сейчас доступен в вариантах размещения, которые участвуют в программе, работающей в Австрии, Бельгии, Болгарии, Великобритании, Венгрии, Германии, Греции, Ирландии, Испании, Италии, Латвии, Литве, Люксембурге, Молдове, Нидерландах, Польше, Португалии, Румынии, Северной Македонии, Словении, Франции, Хорватии, Чехии, Швейцарии и Эстонии.

Бронирование по спецтарифу можно сделать не раньше, чем за три дня до заезда.

ГРОШІ ЛЮБЛЯТЬ ТИШУ. АЛЕ В УКРАЇНІ ВЖЕ МАЙЖЕ ДВА МІСЯЦІ ЙДЕ ПОВНОМАСШТАБНА ВІЙНА. ПРОТЕ ТАМ, ДЕ НАРАЗІ НЕМАЄ БОЙОВИХ ДІЙ, ВІДДІЛЕННЯ БАНКІВ ПРАЦЮЮТЬ, ЛЮДИ НЕ ВИШУКУЮТЬСЯ В ЧЕРГИ, ЩОБ ЗАБРАТИ СВОЇ ГРОШІ З БАНКІВ, РОЗРАХОВУЮТЬСЯ КАРТКАМИ — ЯК У САМІЙ УКРАЇНІ, ТАК І ЗА ЇЇ МЕЖАМИ, А ТАКОЖ ОТРИМУЮТЬ НА ЦІ КАРТКИ СОЦІАЛЬНУ ДОПОМОГУ. ХТО І ЯК ПІДТРИМУЄ ПЛАТЕЖІ ТА ЗАЩИЩАЄ ГРОШІ УКРАЇНЦІВ? І У ЧОМУ СЕКРЕТ СТАБІЛЬНОСТІ РОБОТИ УКРАЇНСЬКОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ?

За оперативною інформацією НБУ, за березень кошти на банківських рахунках українців навіть зросли — на понад 9%.

Ця картина кардинально відрізняється від тієї, що була в Україні під час набагато менш серйозних криз, ніж нинішня війна.

▶ ПІДГОТОВКА ТА «ОЧИЩЕННЯ»

«У чому секрет? У ретельній підготовці», — каже в коментарі BBC News Україна заступник голови НБУ Олексій Шабан.

Ще з 2014 року у всіх прогнозах Нацбанк враховував ризик ескалації конфлікту з Росією. Для банкірів це були не порожні слова у звітах, а цілком практичні дії.

«Ми мали чіткі плани дій, як реагувати на ті чи інші події, щоб забезпечити надійну і сталу роботу банківської системи, зберегти кошти громадян та безперервність платежів», — пояснює Олексій Шабан.

НБУ вимагав такі плани від інших банків: як зробити, щоб електронні платежі були стабільними, а готівки вистачало, та як переконати клієнтів у надійному захисті їхніх вкладів. Крім того, за словами Олексія Шабана, особливу увагу приділили стійкості банків до кібератак. Все це разом дозволило «запобігти зупинці банківських операцій на початку війни».

Іншими словами, в умовах безпрецедентної кризи, якою для України стала війна з Росією, банківська система спрацювала краще, ніж під час попередніх, набагато менш серйозних криз.

Це відзначає і голова правління «Ощадбанку» Сергій Наумов. У коментарі для BBC News Україна він нагадує, що з 2014 року Нацбанк проводив «грунтовне очищення банківської системи і зробив її менш вразливою до криз». Те, що деякі оглядачі називали «банкопадом», згодом дозволило банківській системі вистояти за справді надзвичайних обставин.

«Попередні кризи, що не були настільки жакливіми, викликали набагато більші проблеми в банківській системі. Зараз банки добре капіталізовані, мають достатню ліквідність, стабільно працюють електронні платежі», — зазначив голова правління «Ощадбанку».

▶ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ І БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ

Після надзвичайно болючого очищення банківської системи у 2014–2016 роках український банківський сектор активно розвивався та реформувався.

Однією із ознак цього стала діджиталізація та широке використання дистанційних фінансових послуг.

Ще у довоєнні часи НБУ оголосив курс на розвиток так званої «безготівкової економіки», яка дуже допомогла у найважчий момент.

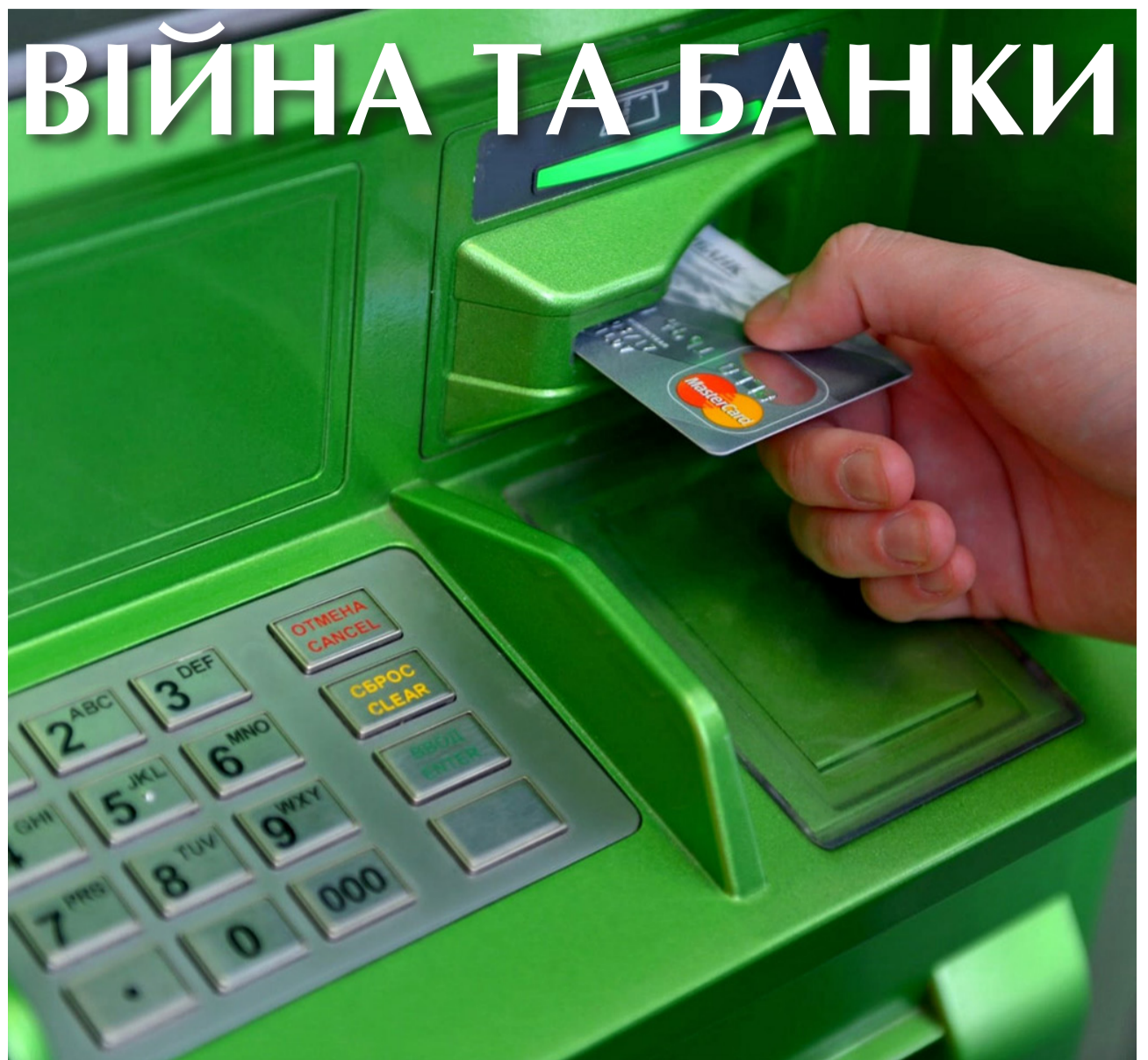
Ухвалені у 2020 році законодавчі зміни зробили можливою дистанційну ідентифікацію та верифікацію клієнтів, зокрема з використанням системи BankID НБУ і стали додатковим поштовхом до розвитку безготівкової економіки.

«Використання системи BankID НБУ дозволяє державі автентифікувати громадян в мобільному застосунку Дія, зокрема для надання виплат грошової допомоги в межах програми «Підтримка», а банкам — надавати послуги з віддаленого відкриття рахунків для громадян, які не мають можливості відвідати відділення банку», — каже Олексій Шабан.

У перші ж тижні війни Нацбанк урегулював використання банками хмарних сервісів, щоб вони могли обробляти та зберігати інформацію з систем банку у «хмарах».

«Завдяки цьому банки, у разі руйнування фізичної інфраструктури, матимуть можливість швидко відновити штатне функціонування та зберегти усю необхідну інформацію», — каже заступник голови НБУ.

Зі свого боку, банки підтримують роботу власних сервісів мобільного та інтернет-банкінгу.

Саме під час війни українці дедалі більше користуються безготівковими розрахунками.

Наприклад, за даними «ПриватБанку», у березні 2022 кількість оплат на один POS-термінал зросла на 7,8% у порівнянні з довоєнним періодом, хоча сама сума оплати майже не змінилася і становить 32,5 млрд. грн.

«ПриватБанк» каже, що докладає максимальних зусиль, щоб люди могли розраховуватися картками в кожній торговельній точці, де встановлений POS-термінал банку, каже Євген Заїграв, керівник дирекції по роботі з бізнес-клієнтами.

У «Приваті» підрахували, що від початку війни підприємці стали активніше підключати сервіс «Термінал», який дозволяє приймати безготівкову оплату картками зі смартфона без фізичного POS-терміналу. Нині цим сервісом користуються понад 3 тисячі підприємців, а загальний обсяг оплат за допомогою терміналів у смартфоні сягнув 24 млн. грн.

▶ БЕЗПЕЧНА НЕБЕЗПЕЧНА ГОТІВКА

Втім, попри усю «просунутість» української банківської системи, у перші дні війни українці віддавали перевагу традиційній і знайомій готівці, визнають банкіри. Лише згодом, побачивши, що банківська система стабільно працює, дехто поніс готівку назад до банків.

Щоб люди не панікували, Нацбанк встановив дуже високі ліміти на зняття готівки у воєнний час, а банки докладають зусиль, аби вона була у відділеннях та банкоматах.

Тимчасові ліміти на зняття готівки в Україні у розмірі 100 тис. гривень на день дозволяють повністю закрити першочергові потреби клієнтів. Крім того, уже вдруге від початку війни послаблені обмеження щодо зняття валютних коштів: їх також можна знімати до 100 тис. гривень на добу в еквіваленті.

Ще одна можливість мати «живі гроші» — отримати готівку на касі в магазині або аптеці.

Ще на початку війни НБУ рекомендував торговельним підприємствам дати людям можливість знімати готівку на касах. Банки та платіжні системи підтримали ініціативу.

За даними Нацбанку, лише за березень у такий спосіб — через каси магазинів — видали 3,8 млрд. грн готівки. Таку можливість для своїх клієнтів налаштували 25 українських банків. Сьогодні більше тисячі торговельних підприємств по всій Україні готові видавати готівку безпосередньо на касі..

«Особливо багато складнощів виникає з транспортуванням готівки у «гарячих точках» війни. Інкасатори «Ощадбанку» інколи з загрозою для власної безпеки використовують будь-яку нагоду довести гроші до відділень та банкоматів», — розповідає голова правління «Ощадбанку» Сергій Наумов, — інколи працювати доводиться там, де була тимчасова окупація, зруйновані мости та дороги».

Іншою проблемою, із якою зіштовхнулися українці під час війни і яка може змінити ставлення до готівки, це неможливість отримати кошти із банківської скриньки, якщо відділення закрито.

«Банківська система довела, що вона стабільна, і дуже багато клієнтів використовують її як логістику. Вони вважають, що зберігати гроші краще на картках, на рахунках до запитання, ніж десь в депозитарії або вдома», — розповів голова правління банку «Глобус» Сергій Мамедов під час круглого столу «Фінклубу». — У багатьох були питання щодо закритих відділень: як забрати гроші з депозитарію? Це була велика проблема для людей, коли вони виїжджали. Тому зараз картка — це як сховище для грошей».

Додатковий аргумент зберігати гроші на банківському рахунку — 100% гарантії повернення вкладів. Закон про це президент Зеленський підписав 12 квітня.

До 13 квітня максимальна гарантія на одного вкладника в одному банку становила 200 тис. грн, а тепер покриває всі кошти фізосіб в банках. Після того, як війна завершиться, ліміт становитиме 600 тис. грн.

▶ СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ

Щоб усі ці розрахунки відбувалися, банки мають ефективно взаємодіяти між собою. Це відбувається через СЕП — систему електронних платежів.

Щоб посилити цю систему під час війни і щоб вона працювала, як у мирний час, цілодобово і без вихідних, НБУ завчасно розгорнув резервні потужності, розповідає заступник голови НБУ Олексій Шабан.

«Усі банки України підключені до СЕП та мають можливість здійснювати платежі клієнтів у штатному режимі. Час проходження платежу від банка-відправника до банка-отримувача через СЕП в файловому режимі в середньому складає не більше 20 хвилин, а в режимі реального часу — миттєво», — пояснює він.

Що це дає? Банки і платіжні системи цілодобово здійснюють безготівкові розрахунки, а простіше кажучи — розраховуватися картою українського банку можна на всій території України, де не точаться бойові дії та є зв'язок. А також за кордоном. І все це в режимі 24/7.

Гороскоп на 27 апреля

- ♈ Овен (21 марта — 20 апреля)**
Вероятно, что сегодня вы остынете к работе и почувствуете разочарование буквально во всем. Это может значительно осложнить дела. Однако все не так плохо, как кажется. Близкие люди помогут вам преодолеть это психологическое состояние.
- ♉ Телец (21 апреля — 20 мая)**
Отложите крупные покупки. При обращении в общественные организации или при работе с документами противопоказаны поспешность, излишняя доверчивость. Будьте осторожны в отношениях с партнерами.
- ♊ Близнецы (21 мая — 21 июня)**
Усиливаются способности к достижению намеченных целей. Это поможет вам изменить существующее положение к лучшему и подняться на новую ступень карьеры.
- ♋ Рак (22 июня — 22 июля)**
Благоприятный день для физических нагрузок, активного отдыха на свежем воздухе, прогулок, путешествий, общения с друзьями. Может случиться так, что сегодня вас ждет встреча, которая запомнится надолго и принесет массу приятных ощущений.
- ♌ Лев (23 июля — 23 августа)**
Звезды рекомендуют не долго раздумывать и соглашаться на возможные предложения о сотрудничестве. Вероятны прибыль и дивиденды от предложений, имеющих отношение к крупным капиталовложениям.
- ♍ Дева (24 августа — 23 сентября)**
Благоприятный день для деловой деятельности. Без особых усилий многие Девы осуществят выгодные проекты и даже смогут оказаться на вершине успеха. Отсутствие тщеславия и скромность будут выгодно выделять вас из числа коллег и партнеров.
- ♎ Весы (24 сентября — 23 октября)**
Найдите возможность для того, чтобы отдохнуть от ежедневных дел. Ваша неповторимость и проницательность не перестанут удивлять окружающих. Возможно, что некоторые Весы обретут новых друзей и даже спутников жизни.
- ♏ Скорпион (24 октября — 22 ноября)**
Вам понадобится финансовая поддержка. Не стесняйтесь обращаться к близким друзьям. Ведь они, зная о вашей гордости, сами не предложат помощь. В ближайшее время ситуация должна измениться к лучшему, вы найдете ключ к решению проблемы.
- ♐ Стрелец (23 ноября — 21 декабря)**
День отмечен теплотой, гармонией, оптимистическим настроением и энтузиазмом. Уделите все внимание работе. В противном случае вы можете упустить чудесную возможность поправить свое несколько пошатнувшееся положение.
- ♑ Козерог (22 декабря — 20 января)**
Внутренний мир может прийти в противоречие с объективной реальностью. Как никогда ранее, вам следует проявить терпение и выдержку. Вызов обществу может повлиять на ваше социальное и материальное положение.
- ♒ Водолей (21 января — 18 февраля)**
Водолеи, которые работают по контракту, имеют возможность получить постоянную работу. Постарайтесь не упустить представившихся возможностей улучшить свое положение. Здоровье тревожить не будет — вы полны энергии.
- ♓ Рыбы (19 февраля — 20 марта)**
Рыбы могут ощутить вкус к экстравагантным выходкам. Рекомендуется сократить траты и, пока не поздно, образумиться. В противном случае вы можете оказаться в кризисной ситуации.

УРОЖАЙ КРУГЛЫЙ ГОД: ОГУРЦЫ НА ПОДОКОННИКЕ

Каждому любителю огорода хотелось бы вырастить свои любимые овощи нестандартным образом, к примеру — у себя на подоконнике.

Но не все культуры подходят для этого, а вот огурцы в самый раз. И при помощи некоторых советов можно получить неплохой урожай.

◆ **СОРТ.** Не все сорта огурцов подойдут для домашнего выращивания. Важно чтобы сорт огурцов был самоопыляемый, скороспелый и высокоурожайный. Например: Маринда, Щедрик, Ромас, Легенда, Престиж, Хрустик, Балконное чудо, Домашнее чудо, Гирлянда и другие. Не стоит останавливаться конкретно на этих сортах, поскольку ежегодно появляется больше интересных видов, которые неприхотливы в уходе и урожайны.

◆ **УСЛОВИЯ ВЫРАЩИВАНИЯ.** Для выращивания огурчиков лучше выбрать подоконники или застекленный и утепленный балкон на южной стороне. Поскольку в осенне-зимний период световой день короткий, то необходимо обеспечить дополнительную подсветку в качестве ламп дневного света. Емкости должны быть высокие с дренажными отверстиями.

◆ **ГРУНТ.** Можно приобрести специальный грунт в садовых магазинах или приготовить его самостоятельно. Он должен быть плодородным, легким, с кислотностью до 6,8 рН. В равном соотношении смешать плодородную землю, торф, перегной и немного крупного песка. Домашнюю почвосмесь обязательно необходимо обеззаразить розовым раствором марганцовки, либо прогреть на поддоне в духовом шкафу.

◆ **ОБРАБОТКА И ПОСЕВ СЕМЯН.** Семена залить раствором марганцовки (1 г. 100мл.). Через 30 минут удалить те, которые всплыли. Остальные выложить в мокрую хлопчатобумажную ткань, и оставить на двое суток, поливая стимулятором роста.

Проращивание вполне может производиться в торфяных таблетках, либо в пластиковых или бумажных стаканчиках для рассады.

Грунт в стаканчиках увлажнить из пульверизатора, вложить по 1–3 семечки в каждый стаканчик и сверху присыпать влажным грунтом.

Стаканчики прикрыть пленкой и положить в теплое место (не ниже +25С). Примерно на тре-

тий день должны появиться первые всходы. Затем нужно убрать пленку. Как только появятся 4 листочка, растения можно будет пересаживать в большие контейнеры.

◆ **УХОД.** Домашние огурчики, как и уличные — очень любят влагу. Вода обязательно должна быть комнатной температуры. Поливать растение нужно регулярно, но не часто, чтобы не вызвать загнивание корневой системы. Если контейнеры с растениями находятся вблизи центрального отопления или отопительных приборов, важно периодически производить опрыскивание листьев из пульверизатора. Для этого также отлично подойдет домашний увлажнитель воздуха.

◆ **ПОДКОРМКА.** Комнатным огурцам раз в 10 дней необходима подкормка. Это могут быть селитра аммиачная, сульфат калия, карбамид. В 5-ти литрах воды понадобится развести по 5 г каждого средства. Можно приобрести уже готовые минеральные удобрения для огурцов.

◆ **ПРИЩИПЫВАНИЕ.** У комнатных огурцов необходимо производить формирование куста, поэтому после 4–5 листочков прищипывается верхушка. После каждого 10-го листочка прищипываются боковые плети, а затем на них появляются побеги третьего порядка. По истечению некоторого времени огуречные лианы необходимо подвязать.

◆ **ТРУДНОСТИ И БОЛЕЗНИ.**

✓ Скучный урожай говорит о недостатке света и удобрений. Также необходим ранний сбор, чтобы накопить силы на урожай второй волны.

✓ Слишком вытянутые побеги бледного цвета — первый признак нехватки света. Требуется обеспечить дополнительное освещение и подсыпку свежего грунта.

✓ Ломаются побеги. Лишний раз не пересаживать и не беспокоить растение.

✓ Пожелтевшая листва — нехватка влаги.

✓ Горькие огурцы — недостаточный полив и перепады температуры от холода к жаре.

◆ ◆ ◆
Соблюдая эти несложные советы, можно на собственном подоконнике вырастить ароматные домашние огурцы. Самое главное выбрать подходящий сорт, и не забывать ухаживать за растением.

